

BOĞAZIÇI BAĞIMSIZ DENETİM ve YMM A.Ş.

BOĞAZIÇI BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

www.bbdas.com.tr

/bbdas.com.tr

/bogazici_bbdas

info@bbdas.com.tr

/bogazicibbdas

/company/bogazici-bagimsiz

Hamza ERTEKİN

Denetim ve İdare Müdürü

hamzaertekin@bbdas.com.tr

İstanbul, 06 Ağustos 2021

VERGİ MÜKELLEFİ OLMAYAN KİŞİLERİN MATRAH ARTIRIMI

I- GİRİŞ

7326 sayılı Kanun'un "*Matrah ve Vergi Artırımı*" başlıklı 5'inci maddesine istinaden gerçek kişilerin; faaliyette bulunduğu veya beyana tabi gelir elde ettiği hâlde mükellefiyet tesis ettirilmemiş ve bu gelirleri için beyanname hiç vermemiş ya da mükellefiyet tesis ettirmekle birlikte bazı gelirlerini beyannameye dahil etmemiş olanların, beyana tabi gelir türleri itibariyle tarhiyat ve ceza risklerine karşı gelir vergisi yönünden matrah artırımı yapma imkanları bulunmaktadır.

2016, 2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarına ilişkin olarak;

- Mükellefiyet kayıtları olup da beyanname vermemiş ya da verilen beyannameye bazı gelirlerini beyan dışı bırakan mükellefler,
- İlgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya beyana tabi gelir elde ettiği halde, bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar,

Gelir vergisi yönünden matrah artırımında bulunmaları, beyan edilen vergileri süresinde ödemeleri halinde, karşılaşılabilecekleri muhtemel vergi incelemesi, tarhiyat ve ceza risklerinden kurtulabileceklerdir.

Merkez : Mahmutbey Mah. 2416 Sok. E2 Blok İSTOÇ Aktem Plaza No:4 K:8/58 Bağcılar / İSTANBUL Tel: 0 212 433 83 00 Fax: 0 212 433 83 03
Antalya İrtibat : Etiler Mah. 832 Sok. Arat İş Merkezi K:8 No:4/20 Muratpaşa / ANTALYA Tel: 0 242 248 26 06 Fax: 0 242 248 66 03
Kayseri İrtibat : Gevher Nesibe Mah. İstasyon Cad. Sütsever Apt. No:55/11 K:6 Kocasinan / KAYSERİ Tel: 0 352 220 50 30 Fax: 0 352 220 50 40
Bursa İrtibat : İhsaniye Mah. İzmir Yolu Cad. No:110/A D:8 Nilüfer / BURSA Tel: 0 224 240 09 07 Fax: 0 224 240 09 07
Bolu İrtibat : Kıracaçayır Mah. İzzet Baysal Cad. Güler 2 İş Hanı No:88 Kat:2/47 BOLU Tel: 0 374 210 10 28 Fax: 0 374 210 10 29
Fethiye İrtibat : Akarca Mah. Tarık Maro Cad. No:18/1 Fethiye /MUĞLA Tel: 0 507 182 76 79
Ticaret Sicil No : 700923 Mersis No : 0470058081600010 Web : www.bbdas.com.tr E-mail : info@bbdas.com.tr

II- MATRAH ARTIRIMI YAPILABİLECEK GELİR TÜRLERİ

2016, 2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarına ilişkin olarak;

1- Ticari Kazançlar:

- Gerçek usulde ticari kazanç (GVK. Mad. 37)
- Basit usulde ticari kazanç (GVK. Mad. 46)

2- Zirai Kazançlar:

- Zirai kazanç (GVK. Mad. 52)

3- Ücret Gelirleri:

- Ücret geliri (GVK. Mad.61)

4- Serbest Meslek Kazançları:

- Serbest meslek kazancı (GVK. Mad. 65)

5- Gayrimenkul Sermaye İratları:

- Gayrimenkul sermaye iradı (Kira gelirleri)(GVK. Mad. 70)

6- Menkul Sermaye İratları:

- Menkul sermaye iradı gelirleri (GVK. Mad.75)

7- Diğer Kazanç ve İratlar:

- Arızı kazançlar (GVK. Mad. 82)
- Değer artış kazancı (GVK. Mük. Mad. 80)

Aşağıda belirtilen kazanç ve iratlar Değer Artış Kazancıdır:

- Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılması,
- Gayrimenkul olarak tescil edilen hakların elden çıkarılması,
- Telif haklarının ve ihtira beratlarının müellifleri, mucitleri ve bunların kanuni mirasçıları dışında kalan kimseler tarafından elden çıkarılmasından doğan kazançlar,
- Ortaklık hakları ve hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar,
- Faaliyeti durdurulan bir işletmenin kısmen veya tamamen elden çıkarılmasından doğan kazançlar,
- İktisap şekli ne olursa olsun (ivazsız olarak iktisap edilenler hariç) 70'inci maddenin birinci fıkrasının 1, 2, 4 ve 7 numaralı bentlerinde yazılı mal ve hakların iktisap tarihinden başlayarak 5 yıl içinde elden çıkarılmasından doğan kazançlar (Kooperatiflerin ortaklarına bu sıfatları dolayısıyla tahsis ettikleri gayrimenkulleri tahsis tarihinde ortak tarafından satın alınmış sayılır).

III- GELİR TÜRLERİ İTİBARIYLA MATRAH ARTIRIMINA ESAS TUTARLAR İLE ÖDENECEK VERGİLER

Vergi tarhiyatı ve ceza riskine karşı, hiç beyanname verilmeyen ilgili gelir türleri itibarıyla belirlenen asgari tutarlar üzerinden matrah artırımında bulunulabilecektir.

Matrah artırımında bulunulan yıla ilişkin yıllık gelir vergisi beyanname süresinde verilerek tahakkuk eden vergilerin süresinde ödenmesi ve mükellefin bu vergi türleri için Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddelerinden yararlanmadığı durumlarda vergi oranı %15, diğer durumlarda %20 olarak dikkate alınacaktır.

1- Ticari Veya Zirai Kazancı Bilanço Esasına Göre Tespit Edilen Gelir Vergisi Mükellefleri İle Serbest Meslek Erbabı:

- Ticari veya zirai kazancı bilanço esasına veya işletme hesabı esasına göre tespit edilen gelir vergisi mükellefleri ile serbest meslek erbabına ilişkin asgari matrah tutarı üzerinden artırımda bulunan mükellefler,
- Diğer gelir unsurları nedeniyle de vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaktır.

YIL	ASGARI MATRAH	BEYANNAMESİNİ SÜRESİNDE VEREN VE ÖDEMELERİNİ YAPANLARIN VERGİSİ	BEYANNAMESİNİ SÜRESİNDE VERMEYEN VEYA ÖDEMELERİNİ SÜRESİNDE YAPMAYANLARIN VERGİSİ
2016	47.000	15	7.050
2017	49.800	15	7.470
2018	52.900	15	7.935
2019	56.200	15	8.430
2020	63.700	15	9.555

2- Ticari Veya Zirai Kazancı İşletme Hesabı Esasına Göre Tespit Edilen Gelir Vergisi Mükellefleri:

- Bu şekilde matrah artırımında bulunan mükellefler sayılan gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmayacaklardır.
- Ticari kazancı basit usulde tespit edilmekle birlikte, bu kazancının yanında beyannamelerinde vergiye tabi başka gelir unsurları beyan eden mükellefler ile gayrimenkul sermaye iradının yanında ücret, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve irat beyan eden gelir vergisi mükellefleri de işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen asgari matrahları esas alacaklardır.

- Dolayısıyla, bu şekilde matrah artırımında bulunan mükellefler sayılan gelir unsurları itibarıyla vergi incelemesi ve tarihyata muhatap olmayacaklardır.

YIL	ASGARI MATRAH	BEYANNAMESİNİ SÜRESİNDE VEREN VE ÖDEMELERİNİ YAPANLARIN VERGİSİ		BEYANNAMESİNİ SÜRESİNDE VERMEYEN VEYA ÖDEMELERİNİ SÜRESİNDE YAPMAYANLARIN VERGİSİ	
2016	31.900	15	4.785	20	6.380
2017	33.200	15	4.980	20	6.640
2018	35.250	15	5.288	20	7.050
2019	37.500	15	5.625	20	7.500
2020	42.500	15	6.375	20	8.500

3- Geliri Sadece Basit Usulde Tespit Edilen Ticari Kazançtan İbaret Olan Gelir Vergisi Mükellefleri:

YIL	ASGARI MATRAH	BEYANNAMESİNİ SÜRESİNDE VEREN VE ÖDEMELERİNİ YAPANLARIN VERGİSİ		BEYANNAMESİNİ SÜRESİNDE VERMEYEN VEYA ÖDEMELERİNİ SÜRESİNDE YAPMAYANLARIN VERGİSİ	
2016	4.700	15	705	20	940
2017	4.980	15	747	20	996
2018	5.290	15	794	20	1.058
2019	5.620	15	843	20	1.124
2020	6.370	15	956	20	1.274

4- Geliri Sadece Gayrimenkul Sermaye İradından Oluşan Gelir Vergisi Mükellefleri:

- Matrah artırımında bulunan gelir vergisi mükellefleri, mesken olarak kiraya verilen binalardan elde edilen kira gelirlerine ilişkin olmak üzere o yıl için belirlenen istisna tutarlarını matrah artırımını yaparken dikkate almayacaklardır.

YIL	ASGARI MATRAH	BEYANNAMESİNİ SÜRESİNDE VEREN VE ÖDEMELERİNİ YAPANLARIN VERGİSİ		BEYANNAMESİNİ SÜRESİNDE VERMEYEN VEYA ÖDEMELERİNİ SÜRESİNDE YAPMAYANLARIN VERGİSİ	
2016	9.400	15	1.410	20	1.880
2017	9.960	15	1.494	20	1.992
2018	10.580	15	1.587	20	2.116
2019	11.240	15	1.686	20	2.248
2020	12.740	15	1.911	20	2.548

5- Geliri Yukarıda Sayılanlar Dışında Kalan Gelir Vergisi Mükellefleri:

- Ticari ve zirai kazanç ile serbest meslek kazancı dışında kalan ücret, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve irat (bu kazanç veya iratların birkaçının elde edilmiş olması hali dâhil) elde eden gelir vergisi mükellefleri,
- Matrah artırımlarında işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenen ve aşağıda yer alan asgari matrahları esas alacaklardır.
- Taksi, dolmuş, minibüs ve umum servis araçlarına ait ticari plakaların elden çıkarılmasından doğan kazançların tamamı istisna hükmünde olduğu için beyan verilmez.
- Gayrimenkul sermaye iradına yönelik konut kiralarna uygulanmakta olan istisna tutarının bu gelirlere ait matrah artırımında dikkate alınmayacağı hususu belirtilmesine rağmen, değer artış kazançlarında uygulanan istisna tutarları konusunda bir belirleme yapılmamakla birlikte, bu istisnaların da indirilemeyeceği düşünülmektedir.

YIL	ASGARİ MATRAH	BEYANNAMESİNİ SÜRESİNDE VEREN VE ÖDEMELERİNİ YAPANLARIN VERGİSİ	BEYANNAMESİNİ SÜRESİNDE VERMEYEN VEYA ÖDEMELERİNİ SÜRESİNDE YAPMAYANLARIN VERGİSİ
2016	31.900	15	4.785
2017	33.200	15	4.980
2018	35.250	15	5.288
2019	37.500	15	5.625
2020	42.500	15	6.375

IV- MATRAH ARTIRIMLARININ BEYANI

Matrah artırımına ilişkin beyanname/bildirimler gelir vergisi yönünden mükellefiyeti bulunulan (kira gelirlerine ilişkin gayrimenkul sermaye iradı yönünden mükellefiyetler dahil) en son faal olunan vergi dairesine veya en son terk olunan vergi dairesine elektronik ortamda (Ek-5) beyanı/bildirimi ile yapılabilecektir.

Gelir vergisi yönünden daha önce hiç mükellefiyet tesis edilmemiş kişiler ise; ikametgahının bulunduğu yer vergi dairesine, kağıt ortamında düzenlenmiş matrah artırımına ilişkin beyan/bildirim ve kimliği ile müracaat ederek, mükellefiyet tesis ettirmek suretiyle, gerekli tahakkuk ve yapılandırma işlemlerinin sonuçlanmasını müteakiben, mükellefiyetleri açılış tarihi itibarıyla kapatılacaktır.

Faaliyetlerine devam edeceği yönünde beyanı bulunan kişilere ait mükellefiyetler ise kapatılmadan devam ettirilecektir.

Yine mükelleflerin talepte bulunmaları halinde matrah artırımını ile birlikte matrah artırdıkları dönemler itibariyle geçmişe yönelik mükellefiyet tesis edilebilecektir.

Matrah ve vergi artırımlarına ilişkin bildirimlerin ölüm, gaiplik, tasfiye veya devir ya da tam bölünme gibi durumlarda birden fazla kişi tarafından birlikte verilmesinin gerekli olduğu durumlarda, söz konusu bildirimler kağıt ortamında verilebilecektir.

V- SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

Özellikle vergi mükellefiyeti olmayan gerçek kişilerin, son 5 yıl içinde beyan edilmeyen kira gelirleri ile son 5 yıl içinde alınıp satılan gayrimenkullerden elde edilen kazançların beyan edilmemesinden kaynaklanacak vergileme riskleri bakımından, yapılacak matrah artırımları önem arz etmektedir.

Yine son yıllarda yaygın bir şekilde vergi incelemeleri başlatılan; internet üzerinden yapılan satışlar, oyun yayın gelirleri, reklam gelirleri ve youtuber gelirlerinin karşılaşılabilecek muhtemel vergi incelemesi risklerine karşı matrah artırımını yapılması yararlı olacaktır.

Özet olarak; son 5 yıl içinde vergilenmesi gerektiği halde vergilendirilmeyen kazanç ve iratları elde edenlerin, muhtemel vergi incelemelerine karşı elde etmiş oldukları kazanç türlerine göre matrah artırımını yapmaları menfaatlerine olacaktır.

KAYNAKÇA:

- 7326 sayılı Kanun ve Tebliği
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu